

TORAH OHR • PARSHAS VA'EIRA • MAAMAR 4

לכן אמר לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם

«C'est pourquoi dis aux
enfants d'Israël : Je suis D.ieu»

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vaeira/4/

1 לכן אמר לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם. הנה ארז"ל מזכירין יציאת מצרים בלילות. פי' גם בלילות. ולהבין מה נשתנה נס יצ"מ מכל הנסים שלא הוזהרנו עליהם להזכירם כל כך.

«C'est pourquoi dis aux enfants d'Israël: Je suis D.ieu, et Je vous ferai sortir.» Or, nos Sages de mémoire bénie ont dit: «Nous mentionnons la sortie d'Égypte la nuit», c'est-à-dire la nuit également. Il nous faut comprendre ce qui distingue le miracle de la sortie d'Égypte de tous les [autres] miracles, au point que nous n'ayons pas reçu l'instruction de les mentionner aussi souvent.

אך הנה בכל דור ודור חייב אדם לראות א"ע בכל יום בבקר ובערב כאלו הוא עת יצ"מ.

Cependant, dans chaque génération, une personne est tenue de se considérer, chaque jour, matin et soir, comme si c'était le moment de la sortie d'Égypte.

והענין כי הנה נודע שיש זלעו"ז. ולעומת מצרים דקליפה יש מצרים בקדושה. וכשם שיש מצרים למטה כך יש למעלה ברוחניות.

L'explication est que, comme on le sait, il y a «l'un correspondant à l'autre». À l'Égypte de la kelipa (l'écorce) s'oppose une Égypte dans la sainteté; et de même qu'il y a une Égypte en bas, il y en a une [aussi] en haut, dans le domaine spirituel.

וכן ישראל לתתא וישראל לעילא. וכשם שיש ברוחניות למעלה בעולמות עליונים. כך הוא למטה בנפש האדם בעבודת ה'.

De même, il y a Israël en bas et Israël en haut. Et de même que cela existe dans le domaine spirituel, en haut, dans les mondes supérieurs, cela existe aussi en bas, dans l'âme de l'homme, dans le service de D.ieu.

2 והנה בחי' כנ"י דלעילא הוא מ"ש מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים. ולמטה בנפש האדם בחי' אהבה בתענוגים היא שמחת הנפש בה' עושה.

Or, le niveau de la Communauté d'Israël (Knesset Israël) d'en haut est [décrit par] ce qui est écrit : « Que tu es belle et agréable, ô amour, dans les délices ! » Et en bas, dans l'âme de l'homme, le niveau de « l'amour dans les délices » est la joie de l'âme en D.ieu, son Créateur.

וכמ"ש עבדו את ה' בשמחה וכתוב אם הבנים שמחה שהשמחה היא מחמת התבוננות באור א"ס. וכדכתיב כי אם לבינה תקרא.

Comme il est écrit : « Servez D.ieu dans la joie », et il est écrit : « une mère joyeuse de ses enfants » ; car la joie vient de la contemplation de la Lumière infinie (Or Ein Sof). Comme il est écrit : « Car vous appellerez l'intelligence (Bina) "mère". »

והיינו ע"י שיתבונן בגילוי אור א"ס ב"ה למטה אזי ישמח ישראל בעשיו ותהיה שמחת הנפש בהתגלות רשפי אש האהבה לצאת מנרתקה היא מאסר הגוף להיות חדות ה' היא מעוזו.

Cela signifie que, lorsqu'on contemple la révélation de la Lumière infinie, béni soit-Il, ici-bas, alors « Israël se réjouira en son Créateur », et la joie de l'âme résidera dans la révélation des « éclairs de feu » de l'amour, lorsque celui-ci sort de son fourreau, qui est la prison du corps, afin que « la joie de D.ieu soit sa force ».

3 והנה כתיב תחת אשר לא עבדת כו' מרב כל כו'. דהיינו בחי' כל התענוגים הרוחניים ג"ע עליון וג"ע תחתון.

Or, il est écrit : « Parce que tu n'as pas servi, etc., dans l'abondance de tout (merov kol), etc. » C'est-à-dire le niveau de tous les plaisirs spirituels, du Gan Eden supérieur et du Gan Eden inférieur.

והוא מחמת שיתבונן כמ"ש כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים. פי' ששמו הוא מדת מלכותו אשר מלך שמו נקרא.

Cela vient de la contemplation de ce qui est écrit : « Car Son Nom seul est exalté ; Sa splendeur est sur la terre et les cieux. » Cela signifie que Son Nom est Son attribut de Mal'hout (souveraineté), par lequel « Son Nom fut proclamé roi ».

וכמאמר ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה מלך עוזר וכו'. והוא בחי' שכינה ששוכן בתחתונים וכמ"ש ושכנתי בתוכם ונקי' שמו מלך על כל העולמות.

Comme le disent les mots : « et Il amène un libérateur aux enfants de leurs enfants, pour l'amour de Son Nom, avec amour ; Roi, Soutien », etc. C'est le niveau de la Chekhina (Présence divine), qui réside dans les mondes inférieurs, comme il est écrit : « Et Je résiderai parmi eux » ; et Son Nom est appelé Roi de tous les mondes.

וכמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים. וכמאמר יחיד חי העולמים מלך כו' שע"י בחי' מלכותו יש לו יחוס ושייכות להעולמות שיקרא שמו מלך עליהם.

Comme il est écrit : « Ta royauté est la royauté de tous les mondes. » Et comme le disent les mots : « Unique, Vie des mondes, Roi », etc. : car, par le niveau de Sa Mal'hout, Il a un rapport et un lien avec les mondes, de sorte que Son Nom soit appelé leur Roi.

4 והנה גם בחי' שמו מצד עצמו הוא רם ונשא ונשגב בבחי' לבדו שאין ערוך להעולמות עם שמו ית' כלל.

Or, même le niveau de Son Nom, en lui-même, est élevé, sublime et exalté, dans l'état de «seul», car les mondes ne sont aucunement comparables à Son Nom, béni soit-Il.

אלא הודו וזיוו של שמו הוא המאיר על הארץ זה ג"ע תחתון. ושמים זה ג"ע עליון ששם הצדיקים נהנין מזיו השכינה.

Mais c'est la splendeur et le rayonnement de Son Nom qui illuminent «la terre», c'est-à-dire le Gan Eden inférieur, «et les cieux», c'est-à-dire le Gan Eden supérieur, où les justes jouissent du rayonnement de la Chekhina (la Présence divine).

אבל בשכינה שהוא בחי' שמו הוא בבחי' לבדו שלא נמשך ממנה להיות הנבראים נהנין ומתענגים בה בעצמה ממש.

Mais la Chekhina, qui est le niveau de Son Nom, est dans l'état de «seul»: rien n'en émane qui permettrait aux créatures d'en jouir et d'y trouver délice, dans son essence même.

אבל בבחי' תורה ומצות הנה אומרים אשר קדשנו במצותיו (יש שמכרכים בעל ויש שמכרכים בלמ"ד) במצותיו ממש כמארז"ל הקב"ה מניח תפילין הקב"ה מתפלל.

Mais, au niveau de la Torah et des mitsvot, nous disons: «Qui nous a sanctifiés par Ses commandements» (certains prononcent la bénédiction avec «al» et d'autres avec [la lettre] lamed): par Ses commandements, littéralement, comme l'ont dit nos Sages de mémoire bénie: «Le Saint béni soit-Il met les tefilin»; [et] «Le Saint béni soit-Il prie».

וכתיב אני מדבר בצדקה אני ממש. דהיינו הקב"ה בכבודו ובעצמו. וכדאיתא בזוהר דאורייתא וקוב"ה כולא חד.

Et il est écrit: «Je parle avec justice (tsedaka)»: «Je», littéralement; c'est-à-dire le Saint béni soit-Il, dans Sa gloire et en personne. Et comme il est rapporté dans le Zohar: «La Torah et le Saint béni soit-Il sont tout un.»

קוב"ה ממש. וקוב"ה הוא בחי' מה שהוא קדוש ומובדל מגדר עלמין לגמרי שאפי' בחי' זיו והוד לא היו עולמות יכולים לקבל חיות ממנו.

Le Saint béni soit-Il, littéralement. Et «le Saint béni soit-Il» désigne le niveau de Celui qui est saint et entièrement séparé de la catégorie des mondes; à tel point que les mondes ne pourraient recevoir de Lui une force vitale (la chayout), même au niveau du rayonnement et de la splendeur.

כי הנה כתיב כי ביה ה' צור עולמים שעוה"ז ועוה"ב ג"ע תחתון ועליון נבראו כב' אותיות משמו בלבד.

Car il est écrit : « Car par Yah, D.ieu a formé les mondes » : ce monde et le Monde futur, le Gan Eden inférieur et le Gan Eden supérieur, ont été créés au moyen de deux lettres seulement de Son Nom.

5 ובזוהר איתא דבמחשבה אחת ברא את העולם. והוא ע"ד מ"ש היוצר יחד לבם כו' ואמרו רז"ל כולם נסקרים בסקירה א' שהוא צופה ומביט עד סוף כל הדורות וקורא הדורות מראש כו'

Et il est dit dans le Zohar qu'Il créa le monde par une seule pensée. Cela correspond à ce qui est écrit : « Celui qui forme leurs cœurs ensemble », etc. ; et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Tous sont considérés d'un seul regard », car Il observe et voit jusqu'à la fin de toutes les générations, et « appelle les générations dès le commencement », etc.

וכמ"ש במ"א שכל הדורות שהם שית אלפי שני דהוי עלמא וימות המשיח ותחיית המתים כולם הם לפניו במחשבה אחת.

Et comme cela est expliqué ailleurs, toutes les générations — c'est-à-dire les « six mille ans que le monde existe » — ainsi que les jours du Machia'h et la Résurrection des morts, se trouvent toutes devant Lui en une seule pensée.

עד"מ כמו שאין ערוך למחשבה אחת נגד כל המחשבות שיכול אדם לחשוב כל ימי חייו ומכ"ש נגד עצמותו ומהותו שאינה אלא התפשטות הארה א' בעלמא.

À titre d'analogie : une seule pensée est sans commune mesure avec toutes les pensées qu'un homme peut avoir durant toute sa vie, et à plus forte raison avec son essence et son être, dont elle n'est que le prolongement d'un simple reflet.

כך כל הדורות של שית אלפי שנים וימות המשיח ותחיית המתים אינן אלא בחי' זיו והתפשטות הארה א' מבחי' שמו בלבד.

De même, toutes les générations des six mille ans, ainsi que les jours du Machia'h et la Résurrection des morts, ne sont que le niveau d'un rayonnement et le prolongement d'un simple reflet du seul niveau de Son Nom.

אבל הקב"ה בכבודו ובעצמו הוא רם ונשא למעלה מעלה עד אין קץ ותכלית ולית מחשבה תפיסא ביה כלל שאינו נתפס ונתלבש בגדר עלמין כלל. משא"כ בתורה ומצות הוא התלבשות אור א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו ממש.

Mais le Saint béni soit-Il, dans Sa gloire et en Son être même, est élevé et sublime, infiniment au-delà de toute limite et de toute fin ; « aucune pensée ne peut Le saisir », car Il n'est ni saisi ni revêtu dans la catégorie des mondes, quelle qu'elle soit. Il en va autrement de la Torah et des mitsvot : elles sont le revêtement de la Lumière infinie, béni soit-Il, en Son être même et dans toute Sa gloire.

6 וכאשר ישים האדם אל לבו כל הדברים והאמת האלה ישמח לבו ויגל אף גילת ורנן באור א"ס

Lorsque l'homme prend à cœur toutes ces choses et ces vérités, son cœur se réjouit et « exulte, oui, dans l'exultation et le chant », dans la Lumière infinie (Or Ein Sof),

ב"ה המתפשט ומתלבש בעסק התורה ומעשה המצות אשר יעשה אותם האדם וממשיך על נפשו אור ה' א"ס ב"ה ממש מה שאין כל העולמות כדאי לו:

béni soit-Il, qui se répand et s'enveloppe dans l'étude de la Torah et l'accomplissement des mitsvot qu'un homme accomplit ; et il attire sur son âme la lumière même de D.ieu, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, dont tous les mondes ne sont pas dignes.

7 אך אין השמחה בהתגלות אור ה' במוח מחשבתו וכינתו לבד כ"א כאשר נגעה אל נקודת לבו כי שמחה היא ההתגלות.

Cependant, la joie ne réside pas dans la seule révélation de la lumière de D.ieu dans l'intellect, dans la pensée et la compréhension, mais [seulement] lorsqu'elle touche le point de son cœur, car la joie est révélation.

וכמשל המלך שכל כבודו פנימה. אך בשעת השמחה הוא מתגלה. וזהו עבדו את ה' בשמחה

Comme dans l'image du roi, dont toute la gloire est au-dedans, mais qui se révèle au moment de la réjouissance. Et c'est là le sens de « Servez D.ieu dans la joie » :

דהיינו להיות גילוי אור ה' א"ס ב"ה שיהיה בבחי' ונגלה כבוד ה' ולמטה בנפש האדם ההתגלות הוא כשבא לידי גילוי הלב.

c'est-à-dire qu'il y ait révélation de la lumière de D.ieu, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, au niveau de « Et la gloire de D.ieu sera révélée ». Et, en bas, dans l'âme de l'homme, la révélation se produit lorsqu'elle vient à se manifester dans le cœur.

והיינו דכתיב אם הבנים שמחה דהיינו כשנולדו הבנים שהם המדות ונתגלו בלב. משא"כ כשהוא בהעלם ובהסתר תוך מוח מחשבתו ובינתו לבד הרי הן בבחי' עכור עדיין ואינה אם הבנים.

C'est là le sens de ce qui est écrit : «une mère joyeuse de ses enfants», c'est-à-dire lorsque les enfants, qui sont les attributs émotionnels (midot), naissent et se révèlent dans le cœur. Il n'en va pas ainsi lorsqu'elle demeure voilée et cachée dans le seul intellect, dans sa pensée et sa compréhension : ils sont alors encore dans l'état de gestation (ibbour), et elle n'est pas [encore] «une mère de ses enfants».

8 והנה המעכב בחי' הולדה והתגלות אור ה' לצאת מהעלם והסתר שבמוחו אל גילוי הלב הוא בחי' גלות מצרים

Or, ce qui fait obstacle au niveau de la naissance et du dévoilement de la lumière de D.ieu, l'empêchant de sortir de la dissimulation et de l'occultation dans son esprit pour se révéler dans le cœur, c'est l'exil d'Égypte.

שהוא בחי' מצר הגרון שהוא האמצעי בין מוחין שכראש ללב ושם הוא בחי' שר המשקים שר האופים ושר הטבחים שהוא בחי' וושט וורידין

C'est le niveau de l'étroit passage de la gorge (meitzar hagaron), l'intermédiaire entre l'intellect (mo'hin) dans la tête et le cœur. C'est là que se trouvent le chef des échansons, le chef des boulangers et le chef des bouchers, qui correspondent à l'œsophage et aux veines du cou.

שהם הם בחי' כל תענוגי עוה"ז ומחשבותיו ועסקיו ותחבולותיו אשר ישתמש בהם כל אחד לפי ערכו והם הם המונעים ומעכבים ומסכים המבדילין בין אור ה' שבמוח ובין גילוי הלב.

Ceux-ci ne sont autres que le niveau de tous les plaisirs de ce monde, ainsi que de ses pensées, de ses occupations et de ses stratagèmes, auxquels chacun recourt selon son rang. Ils ne sont autres que les entraves et les obstacles, les écrans qui séparent la lumière de D.ieu dans l'esprit du dévoilement dans le cœur.

9 וזהו צער העבור כעצמות בבטן המליאה. ולכן כל גליות וצרות נק' בשם עכור כמארז"ל בכל פרשת העבור יהיו צרכיהם לפניך.

Telle est la douleur de la grossesse, « comme les os dans le ventre de celle qui est enceinte ». C'est pourquoi tous les exils et toutes les épreuves sont désignés par le terme ibbour (grossesse), comme l'ont dit nos Sages de mémoire bénie : « À chaque parachat ha-ibbour, que leurs besoins soient devant Toi » :

אפי' בשעה שאתה מתמלא עליהם עברה כאשה עוברה כו'. והגאולה נק' בשם לידה שהוא בחי' התגלות הולד לאויר העולם וחבלי משיח נק' בשם חבלי לידה.

« même au moment où Tu es rempli de colère (evrah) contre eux, comme une femme enceinte (ou-bara) », etc. Et la délivrance est appelée « naissance », qui correspond au niveau où le nouveau-né se révèle à l'air du monde ; les douleurs précédant Machia'h sont appelées « douleurs de l'enfantement ».

10 וכתוב הרינו חלנו מפניך הוי"ה. פי' שכל בחי' עבור וגליות הוא כדי שיהיה גלוי אור ה' ב"ה.

Et il est écrit : « Nous avons été enceintes, nous nous sommes tordues de douleur devant Toi, D.ieu. » Cela signifie que tout l'état de gestation et d'exils a pour but que la lumière de D.ieu, béni soit-Il, soit révélée.

וצריך לזה חבלי לידה. דהיינו להרגיש הכאב והמרירות על מניעות התפשטות אור ה' בגלוי הלב מחמת המונעים ומעכבים שהם הם צרכי עוה"ז.

Et pour cela, les douleurs de l'enfantement sont nécessaires : c'est-à-dire ressentir la peine et l'amertume devant l'obstacle qui empêche la lumière de D.ieu de se répandre jusqu'à se révéler dans le cœur, en raison des empêchements et des obstacles, qui ne sont autres que les besoins de ce monde.

11 ואזי כאשר יבא לבחי' לידה והתגלות בבחי' שמחה וישמח ישראל בעושי יתפרדו כל המונעים ומעכבים והמסכים המבדילין יהיו כאין ואפס בלא תפיסת מקום כלל מחמת שמחת ה'.

Alors, lorsqu'il parvient au niveau de la naissance et de la révélation, dans un état de joie, et que « Israël se réjouit en son Créateur », tous les obstacles et les entraves se dispersent, et les écrans qui séparent deviennent néant et inexistence, sans occuper la moindre place, en raison de la joie de D.ieu.

וכשם שלמעלה בחי' שמחה הם המתקת הדינין. כך למטה בנפש האדם היא מבטלת כל המונעים ומעכבים מבית ומבחוץ ונק' בשם ארץ כנען ע"ש שמכנעת החיצונים

Et de même qu'en haut, le niveau de la joie adoucit les jugements (dinim), ainsi, en bas, dans l'âme de l'homme, elle annule tous les obstacles et les entraves, à l'intérieur comme à l'extérieur. Elle est appelée « le pays de Canaan » (Kena'an), parce qu'elle soumet (ma'hniat) les forces extérieures,

שהם נדחים מפני ה' מאליהם וממילא כחשך שנדחה מפני אור. וכמשל האשה אשר חבלי לידה בא לה.

qui sont repoussées d'elles-mêmes devant D.ieu, tout naturellement, comme l'obscurité est repoussée devant la lumière. Et [c'est] comme dans l'image d'une femme à qui viennent les douleurs de l'enfantement.

12 והנה בעת לידתה יוצאים ממנה כל המכאובות בדם לידתה שזב ממנה. כך הנה כתיב ואראך מתבוססת בדמיך כו'

Or, au moment où elle met au monde, toutes les douleurs la quittent avec le sang de l'accouchement qui s'écoule d'elle. De même, il est écrit : « Je t'ai vue te débattre dans ton sang », etc.

שכל המונעים והמעכבים נמסו והיו לדם דבר שאין בו ממש ואין בו תפיסת מקום כלל. וכמ"ש ותשליך במצולות ים כל חטאתם כו'.

C'est-à-dire que tous les empêchements et les obstacles se sont dissous et sont devenus du sang, une chose sans substance et qui n'occupe absolument aucune place. Comme il est écrit : « Tu jetteras toutes leurs fautes au fond de la mer », etc.

13 והנה כשם שגלות מצרים הוא בחי' מצר הגרון שהוא המבדיל ומפסיק בין המוח ללב כנ"ל.

Or, de même que l'exil d'Égypte correspond au niveau de l'étroit passage de la gorge, qui sépare et interrompt la communication entre le cerveau et le cœur, comme [il a été expliqué] plus haut,

כך ענין הגאולה ויצי"מ הוא בחי' יציאתם ממצר הגרון ע"י הקול קול יעקב. שהקול שהוא בגרון הוא הוא המקשר ומחבר בחינת מוחין שבראש ללב לילוי הלב.

de même, la rédemption et la sortie d'Égypte consistent à sortir de l'étroit passage de la gorge par « la voix est la voix de Yaakov ». Car la voix, qui se forme dans la gorge, est précisément ce qui relie et unit le niveau de l'intellect (mo'hin) dans la tête, afin qu'il se révèle dans le cœur.

14 והיינו ע"י קול קורא בתורה שע"י קריאתו בתורה הוא קורא וממשיך אור ה' לצאת מהעולם שבמוח אל גילוי הלב.

C'est-à-dire par la voix de celui qui lit (koré) dans la Torah : en lisant la Torah, il appelle (koré) et fait descendre la lumière de D.ieu, afin qu'elle sorte de son état caché dans l'intellect et se révèle dans le cœur.

וזהו שארז"ל כל הקורא בתורה הקב"ה קורא כנגדו ונק' כנגדו מפני שבח"י קריאתו בתורה הוא בח"י ממכ"ע והקב"ה כנגדו הוא בח"י סוכ"ע.

Et c'est là [le sens de] ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Quiconque lit dans la Torah, le Saint béni soit-Il lit en face de lui. » On dit « en face de lui », car le niveau de sa lecture dans la Torah est celui de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), tandis que le Saint béni soit-Il, en face de lui, est le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin).

15 וזהו לשון קורא בתורה שקורא האור לחוץ. והיינו ע"י תושב"כ בח"י הוי"ה דאורייתא וקוב"ה כולא חד.

Et tel est le sens de l'expression « lire (koré) dans la Torah » : il fait sortir la lumière en l'appelant (koré). C'est-à-dire par la Torah écrite, le niveau du Nom Havaya, car « la Torah et le Saint béni soit-Il ne font qu'un ».

וזהו לכן אמר לבני ישראל אני הוי"ה והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים וגו' שע"י בח"י וגילוי הוי"ה

Et tel est [le sens de] « C'est pourquoi dis aux enfants d'Israël : Je suis Havaya, et Je vous ferai sortir de dessous les fardeaux de l'Égypte », etc. : par le niveau et le dévoilement de Havaya,

דהיינו ע"י בחינת תורה שבכתב בחינת הקול קול יעקב ע"י יהיה בחינת יציאת מצרים וכל המונעים ומסכים המבדילים יבטלו ולא יהיה עוד סבלות מצרים ועבודתם:

c'est-à-dire par le niveau de la Torah écrite, le niveau de « la voix est la voix de Yaakov » : par cela se réalisera le niveau de la sortie d'Égypte, et tous les obstacles et les écrans séparateurs seront annulés ; il n'y aura plus les « fardeaux de l'Égypte » ni leur asservissement.

16 אך לא זו בלבד הוא תכלית המכוון כ"א והבאתי אתכם אל הארץ וגו'. וביאור הענין כי הנה כתיב אל ארץ טובה ורחבה וגו'.

Cependant, tel n'est pas le seul but ultime ; il est aussi dit : « Et Je vous ferai entrer dans le pays », etc. Pour expliquer cela, voici : il est écrit « dans un bon et vaste pays », etc.

וא"י זו היא בחינת תושבע"פ ונקרא ארץ רחבה ע"ד מארז"ל ע"פ ארץ צבי צבאות גוים. מה צבי אין עורו מחזיק בשרו כו'.

Et ce Pays d'Israël correspond au niveau de la Torah orale. Il est appelé « un vaste pays », selon l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie, à propos des mots « le pays du cerf, des armées de nations » : « De même que la peau du cerf ne peut contenir sa chair », etc.

17 והענין כי תורה שבכתב עיקר יסודתה הוא בחי' אותיות התורה. ולכן מדקדקין באותיותיה שלא יהי חסר או יתיר ושיהיו צורתן עליהן כדמותן בצלמן ושיהיו גולם אחד.

L'explication est que le fondement essentiel de la Torah écrite réside dans le niveau des lettres de la Torah. C'est pourquoi on veille scrupuleusement à ses lettres : qu'il n'en manque aucune et qu'il n'y en ait aucune en trop, que leur forme soit conforme à leur aspect et à leur image, et que chacune constitue un tout unique (golem é'had).

שאם נפסק היו"ד שעל גג האל"ף עד"מ מעל גוף האות הרי זו ס"ת פסולה.

Car si, par exemple, le youd qui se trouve au-dessus de l'aleph est séparé du corps de la lettre, le rouleau de la Torah est invalide.

18 ואין מברכין עליה. אבל אין נראה בה גילוי ההשכלה כמו בתורה שבע"פ שעיקר גילוי השכלת הדינין והמשפטים שבתורה אינו מפורש בתורה איך ומה לעשות שכל התורה היא ספורי מעשיות.

Et l'on ne récite pas de bénédiction à son sujet. Pourtant, la révélation du contenu intellectuel (haskala) n'y apparaît pas comme dans la Torah orale. Car la révélation essentielle du contenu intellectuel des lois et des ordonnances de la Torah — comment agir et que faire — n'est pas explicitée dans la Torah, puisque toute la Torah consiste en récits.

וגם הדינין שבה הן דרך ספורי דברים שכך אמר ה' שידבר אל בני ישראל ושכך אמר משה.

Même ses lois sont présentées sous forme de récit : D.ieu a dit qu'il fallait parler ainsi aux enfants d'Israël, et Moché a dit ainsi.

19 ואין כוונתה לידע ממנה לבדה כל הדינין על בוריין ומתכונתן כגון עד"מ ענין התפלין אינו מפורש שיהיו ד'

Son intention n'est pas que l'on puisse connaître par elle seule toutes les lois dans leur pleine clarté et leur forme exacte. Prenons par exemple la question des téfilines : il n'y est pas précisé qu'elles doivent comporter quatre

פרשיות ושיה"י כתוב כך וכך ושיהיו נכתבים על קלף דוקא ככל משפטי תפילין והלכותי המסורות לנו בתורה שבע"פ וכן שאר כל המצות.

passages, ni que telle ou telle chose doit y être écrite, ni qu'ils doivent être écrits précisément sur du parchemin, conformément à toutes les règles et lois des téfilines qui nous ont été transmises dans la Torah orale ; il en va de même pour toutes les autres mitsvot.

20 והיינו לפי שעיקר יסודתה בהררי קדש בחי' חכמה עלאה דאורייתא מחמה נפקת. ותורה שבכתב היא בחי' ח"ע. ותורה שבע"פ היא חכמה תתאה ולחכימא ברמיזא.

Cela tient à ce que son fondement essentiel se trouve « dans les montagnes de sainteté », au niveau de la 'Hokhma supérieure, car « la Torah émane de la 'Hokhma ». La Torah écrite est au niveau de la 'Hokhma supérieure, tandis que la Torah orale est la 'Hokhma inférieure ; et « au sage, un simple signe suffit ».

פ"י שאינה רק כמשל הרב המרמז אל התלמיד באיזה רמז כל שהוא בכדי שהתלמיד יבין מעצמו איך ללמוד

Cela signifie que [la Torah écrite] est seulement comme l'exemple d'un maître qui fait à son élève un signe, si léger soit-il, afin que l'élève comprenne de lui-même comment étudier,

אבל לא זהו עיקר הלימוד עצמו. כך הנה כל אותיות התורה שבכתב הם רק רמזים והמשכות מחכמה עלאה בדרך רמז.

mais que ce n'est pas là l'étude essentielle elle-même. De même, toutes les lettres de la Torah écrite ne sont que des signes et des émanations de la 'Hokhma supérieure, sous forme de signes.

21 וכל המשכות נרמזים באותיות אלו דוקא שיהי' הקרי כך והכתיב כך ולכן כל אותיות ספורים ומנויים בל יעדוף ובל יחסור.

Tous les prolongements sont suggérés précisément dans ces lettres, de sorte que la lecture (keri) soit ainsi et l'écriture (ketiv) autrement. C'est pourquoi toutes ses lettres sont comptées et dénombrées, sans qu'aucune soit ajoutée ni qu'aucune manque.

וכל אות ואות צ"ל בדמותו וצלמו מפני שרומזים להמשכה עליונה מח"ע אבל עצמות ההשכלה אינו מתלבש באותיות תורה שבכתב.

Et chaque lettre doit avoir sa forme et son image propres, car elles suggèrent un prolongement supérieur issu de la 'Hokhma supérieure. Mais l'essence du contenu intellectuel n'est pas revêtue dans les lettres de la Torah écrite.

משא"כ בתורה שבע"פ הן עצמות ההשכלה מלובשת באותיות ההלכה ולכן אין מדקדקין באותיותיה כ"כ רק ההשכלה היא עיקרית המתגלה תוך האותיות גם לפי רבוי ההשכלה כך ירבו אותיותיה.

Il n'en va pas ainsi dans la Torah orale : l'essence du contenu intellectuel y est revêtue dans les lettres de la halakha. C'est pourquoi on ne prête pas tant attention à ses lettres ; l'essentiel est plutôt le contenu intellectuel, qui se révèle au sein des lettres. De même, à mesure que le contenu intellectuel s'accroît, ses lettres se multiplient.

22 ולכן מה שמשכילים בה יותר כגון פרש"י ותוספות ופוסקים הכל בכלל תושבע"פ יחשב ואפי' כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש.

C'est pourquoi tout ce qu'on en comprend davantage, comme le commentaire de Rachi, les Tossafot et les décisionnaires (poskim), est considéré comme faisant partie de la Torah orale, et cela inclut même tout ce qu'un étudiant chevronné est appelé à innover.

ולכן נק' ארץ טובה ורחבה שמתרחבת והולכת עד אין קץ. וזהו מה צבי אין עורו מחזיק בשרו כו'.

C'est pourquoi elle est appelée «un bon et vaste pays», car elle ne cesse de s'étendre à l'infini. C'est là le sens de : «De même que la peau du cerf ne peut contenir sa chair», etc.

והיינו לפי שהבשר והעור גדול כ"כ שגידול העור הוא מחמת הבשר שבתוכו. כך הנה בחי' תושבע"פ ג"כ גדולים עצם ההשכלה והאותיות כאחד שהאותיות מתפשטים מצד עצם ההשכלה.

Cela s'explique par le fait que la chair et la peau croissent tellement, la croissance de la peau étant due à la chair qui se trouve en elle. De même, au niveau de la Torah orale, l'essence du contenu intellectuel et les lettres croissent ensemble, car les lettres se déploient grâce à l'essence du contenu intellectuel.

משא"כ בתושב"כ אין האותיות מתפשטים מצד עצם ההשכלה כ"א הארה בעלמא דרך רמז כנ"ל:

Il n'en va pas de même pour la Torah écrite : les lettres ne se déploient pas à partir de l'essence du contenu intellectuel, mais seulement [à partir] d'un simple rayonnement, sous forme d'allusion, comme expliqué plus haut.

23 ובוזה יובן מה שהתורה שבכתב נק' בשם מקרא בלשון הגמרא וקורא בתורה שע"י שהוא רק

Nous comprendrons ainsi pourquoi la Torah écrite est appelée Mikra dans le langage du Talmud, et [pourquoi l'on dit] « lire (koré) dans la Torah » : car, par cela, il ne fait que

כמו קורא וממשיך אור א"ס ב"ה על נפשו מההעלם שבמוח אל גילוי הלב כנ"ל. אך עדיין הוא כאלו הוא דבר בפ"ע כאדם הקורא לזולתו.

comme quelqu'un qui appelle (koré) et attire la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, sur son âme, depuis la dissimulation dans l'intellect jusqu'à la révélation du cœur, comme [expliqué] plus haut. Pourtant, cela reste encore comme une chose séparée, à l'image d'une personne qui en appelle une autre.

אבל בתורה שבע"פ אמרו מתניתין מלכתא כו' כמלך שמצוה כמ"ש במ"א מפני שנעשה יחוד גמור חב"ד בחב"ד כו'.

Mais au sujet de la Torah orale, les Sages ont dit : « La Michna est une reine », etc., à l'image d'un roi qui donne des ordres, comme cela est expliqué ailleurs, car une union complète s'opère : 'Hokhma, Bina et Daat au sein de 'Hokhma, Bina et Daat, etc.

24 וכמ"ש ואשים דברי בפיך דברי ממש. וכמ"ש המגיד להב"י אני המשנה המדברת בפיך. שנעשה עצמות אחד בבחי' בטול ממש וזו היא בחי' דירה בתחתונים ממש.

Comme il est écrit : « J'ai mis Mes paroles dans ta bouche » — Mes paroles, au sens littéral. Et comme le Maguid dit au Beit Yossef : « C'est moi, la Michna, qui parle dans ta bouche. » Car ils deviennent une seule essence, dans un état de véritable annulation de soi (bitoul) ; c'est là véritablement le niveau d'une demeure dans les mondes inférieurs.

והגם שמצד התפשטות עצם גילוי ההשכלה לאור ה' בתושבע"פ הנה לירידה גדולה נחשבת אצלה להתפשט ולהתלבש בעשיה גשמית סדר זרעים כו'. הנה ע"ז אמר הכתוב אשר נשאתי את ידי.

Et bien que, du point de vue de l'extension de la révélation même du contenu intellectuel de la lumière de D.ieu dans la Torah orale, il soit considéré comme une grande descente qu'elle se déploie et s'enveloppe dans des actes matériels — [tels que] l'ordre de Zeraïm (Semences), etc. —, c'est à ce sujet que le verset dit : « que j'ai levé Ma main ».

25 והוא עדי"מ שהיד יכול להרים הדבר הנופל ארצה ולשום למעלה על ראשו כך הנה סוף מעשה במחשבה תחלה.

C'est, par analogie, [comme] la main, qui peut soulever ce qui est tombé à terre et le placer en hauteur, sur la tête. De même, « le dernier dans l'action est le premier dans la pensée ».

ואשת חיל עטרת בעלה ונעוץ סופן בתחלתן שנקי ארץ חפץ פי' כלי להשראת רצונו ית' כי גילוי רצון עליון הוא בסוף מעשה דוקא.

Et « une femme vaillante est la couronne de son mari », et « leur fin est enchâssée dans leur commencement », lequel est appelé « une terre de désir » (erets 'hefets), c'est-à-dire un réceptacle pour que Sa volonté, béni soit-Il, y réside ; car la révélation de la volonté supérieure se manifeste précisément dans l'acte final.

26 וכן בתורה שבע"פ הוא התגלות רצון העליון יותר מבתושב"כ שאין לידע ממנה לבדה מהות רצון עליון ככל הדינים והמשפטים כ"א ע"י תורה שבע"פ דוקא.

De même, dans la Torah orale, la volonté suprême se révèle davantage que dans la Torah écrite, car celle-ci, à elle seule, ne permet pas de connaître la nature de la volonté suprême dans l'ensemble des lois et des ordonnances ; on ne peut la connaître que par la Torah orale, précisément.

וזהו ונתתי צבי בארץ החיים. פי' שכל צביונו וחפצו הוא בארץ החיים בחינת תושבע"פ ששם הוא גילוי אור ה' ורצונו ביתר שאת מבחי' תורה שבכתב והרצון הוא מקור החיים.

Et c'est là le sens de : « Et Je placerai le tzvi dans le pays des vivants. » Cela signifie que tout Son désir (tziviyono) et toute Son aspiration se portent sur « le pays des vivants », qui correspond au niveau de la Torah orale ; car c'est là que la lumière de D.ieu et Sa volonté se révèlent avec une excellence supérieure à celle du niveau de la Torah écrite. Or, la volonté est la source de la vie.

וזהו אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב כו' שהם המדות חג"ת כי אשת חיל עטרת בעלה כו' כנ"ל. ונתתי אתה לכם מורשה אני הוי"ה להיות בבחי' ואשים דברי כו' כנ"ל:

Et c'est là le sens de : « que J'ai levé la main pour le donner à Avraham, à Yits'hak et à Yaakov », etc. : ils correspondent aux attributs émotionnels (midot) de 'Hessed (bonté), de Guevoura (retenue) et de Tiferet (beauté), car « une femme vaillante est la couronne de son époux », etc., comme expliqué précédemment. « Et Je vous le donnerai en héritage ; Je suis Havaya » : afin que vous soyez au niveau de « J'ai mis Mes paroles dans ta bouche », etc., comme expliqué précédemment.

27 אך כל גילוי אור ה' בבחי' המשכות אלו הכל תלוי בלבו של אדם כמו לכל אשר יחפוץ הלב יטנו.

Cependant, toute révélation de la lumière de D.ieu par ces déversements dépend entièrement du cœur de l'homme, comme dans l'expression : « Là où le cœur désire aller, il le mène. »

לזאת צריך לעורר תחלה האהבה מקודם לעורר האהבה בלבו בתפלה כדי שיהי' לבו חפץ באמת לגילוי אור ה'.

C'est pourquoi il faut d'abord éveiller l'amour dans son cœur, au préalable, pendant la prière, afin que son cœur désire véritablement la révélation de la lumière de D.ieu.

28 ולכן אמרו מזכירין יצ"מ בבקר ובערב. והיינו פרשת ציצית שכתוב שם להיות לכם לאלקים אני ה' אלקיכם.

C'est pourquoi ils ont dit : « Nous mentionnons la sortie d'Égypte matin et soir » ; c'est-à-dire dans le passage des tsitsit, où il est écrit : « afin que vous ayez Elokim pour D.ieu ; Je suis Havaya, votre D.ieu. »

והענין כי לא די בהתעוררות הלב בתפלת השחר לבד אלא ליומו מכיון שאח"כ פונה לעסקיו.

L'explication est que l'éveil du cœur dans la prière du matin ne suffit que pour le moment présent, puisque, par la suite, l'homme se tourne vers ses affaires.

29 ואפי' מי שאינו בעל עסק הנה בלימודו בבחי' עשיה סדר זרעים כו' נמשך הלב אחר גשמיות הדברים בבחי' הסתר וצמצום בחי' אלקים.

Et même celui qui n'est pas un homme d'affaires : dans son étude, au niveau de l'action, [comme] l'Ordre de Zeraïm, etc., le cœur est attiré par la matérialité des sujets étudiés, au niveau de la dissimulation et du tsimtsoum (contraction), le niveau d'Elokim.

וצריך לעורר עוד את האהבה ושמחה מנקודת הלב להיות גילוי בחי' הוי"ה כנ"ל. אך לא די בהתגלות האהבה בזה לכד כ"א ע"י תושב"כ הקל קול יעקב

Il faut donc éveiller à nouveau l'amour et la joie à partir du point intérieur du cœur, afin qu'il y ait révélation du niveau de Havaya, comme [cela a été expliqué] plus haut. Mais la révélation de l'amour ne suffit pas à elle seule ; il faut aussi passer par la Torah écrite : « La voix est la voix de Yaakov »,

כנ"ל להיות קורא וממשיך בתורה גילוי אור ה' ממש ואחר כך בתורה שבע"פ בחי' בטול ממש ולהיות בחי' ואשים דברי כפיך כנ"ל ודירה בתחתונים ממש כנ"ל להיות בחי' הוי"ה אלקיכם כו' וד"ל:

comme [cela a été expliqué] plus haut, afin d'appeler et d'attirer dans la Torah la révélation de la lumière même de D.ieu ; puis, dans la Torah orale, le niveau de l'annulation véritable de soi (bitoul), de sorte à atteindre le niveau de « J'ai mis Mes paroles dans ta bouche », comme [cela a été expliqué] plus haut, et à être véritablement une demeure dans les mondes inférieurs, comme [cela a été expliqué] plus haut, de sorte à atteindre le niveau de « Havaya, votre D.ieu », etc. Cela suffit à qui comprend.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vaeira/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak